

Nursing Research Newsletter

ฝ่ายบริการพยาบาล โรงพยาบาลสงขลานครินทร์

ฉบับที่ 6/59 เดือนมีนาคม ปี 2559

การพัฒนารูปแบบส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลัน
ที่ได้รับยาเคมีบำบัด

Development of Self-care Promotion among Patients with
Acute Myeloid Leukemia (AML) and Receiving Chemotherapy

สุธิสา, พย.ม., M.N.S.

สุดศิริ., D.N.S.

กิตติกร., Ph.D.

บทคัดย่อ: การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดที่เข้ารับการรักษารักษาครั้งแรกในหอผู้ป่วยอายุรกรรมสามัญโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 10 ราย เลือกแบบเจาะจง การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ปัญหา ระยะที่ 2 วิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติกิจกรรม และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเอง ได้ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง .83 - .91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติเชิงบรรยาย วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองภายหลังพัฒนารูปแบบส่งเสริมการดูแลตนเองด้วยสถิติวิเคราะห์ Friedman test และวิเคราะห์ Post-hoc ด้วยสถิติวิเคราะห์ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test ผลการวิจัย ระยะที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาเรื่อง 1) การดูแลตนเองเมื่อเป็นโรค 2) วิถีการกิน/การพักผ่อน 3) การดูแลตนเองเมื่อเม็ดเลือดต่ำผิดปกติ 4) การดูแลตนเองเมื่อปวด 5) การดูแลตนเองเมื่อมีไข้สูง และ 6) การดูแลตนเองเมื่อเบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน และแผลในช่องปาก ระยะที่ 2 พบว่า รูปแบบส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่างมี 4 รูปแบบ คือ 1) ให้ความรู้และเป็นพี่ที่ปรึกษา 2) สร้างพลังใจให้เกิดความมั่นใจและสามารถคิดตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง 3) การจัดแบ่งโซนผู้ป่วยและ 4) จัดเข้ากลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมกรรมการดูแลตนเองของกลุ่มตัวอย่าง 3 ครั้ง พบว่ากลุ่มตัวอย่างภายหลังได้รับการพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองสามารถดูแลตนเองได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ต่อการพัฒนาวิจัยเชิงทดลองถึงผลของโปรแกรมส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองไปใช้ในผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2556 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่รับยาเคมีบำบัดและเข้ารับการรักษาครั้งแรกในหอผู้ป่วยอายุรกรรมสามัญโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 10 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สมุดประจำตัวผู้ป่วยประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ชนิดของยาเคมีบำบัดที่ได้รับ ผลข้างเคียงจากยาเคมีบำบัด ผลการตรวจเลือด บันทึกถึงแพทย์และพยาบาลโรงพยาบาลใกล้บ้านที่ให้การดูแลต่อเนื่องในกรณีจำหน่าย คำแนะนำการดูแลตนเองสำหรับผู้ป่วย
2. แบบประเมินความสามารถการปฏิบัติกิจกรรมของผู้ป่วย (Karnofsky Performances Scale:KPS) ของมอร์, ลาร์ลิเบอดี, มอร์ริส และไวส์แมน เป็นแบบประเมินระดับความสามารถการปฏิบัติกิจกรรมของผู้ป่วย
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลัน ที่ได้รับยาเคมีบำบัด
4. แบบประเมินผลข้างเคียงจากยาเคมีบำบัด
5. แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด
6. เครื่องมือใช้สอนผู้ป่วย
7. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีการดูแลผู้ป่วยในรูปแบบพยาบาลเจ้าของไข้ (Primary Nurse) หรือรูปแบบการจัดการผู้ป่วยรายกรณี (Case Management) เพื่อที่จะสามารถให้การดูแลผู้ป่วยและครอบครัวได้ครอบคลุมและต่อเนื่อง
2. นำรูปแบบส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัดไปทดลองใช้กับผู้ป่วยมะเร็งระบบโลหิตวิทยาอื่น ๆ เนื่องจากผู้ป่วยกลุ่มนี้มีปัญหาและการดูแลที่ใกล้เคียงกัน
3. ควรมีการติดตามประเมินพฤติกรรมการดูแลตนเองระหว่างที่ผู้ป่วยกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเพื่อประเมินความคงอยู่ของพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วย

สุธิสา เต็มทับ, สุคติริ หิรัญขุนหะ และ กิตติกร นิลมานันต์. 2558. การพัฒนารูปแบบส่งเสริมการดูแลตนเองของผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวมัยฮิลอยด์ชนิดเฉียบพลันที่ได้รับยาเคมีบำบัด. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้ : 2(3); 21-40.